

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lauacrum concienzie omnibus sacerdotibus perutile

Jacobus <de Gruytrode>

[Leipzig], 1495

Capitulu[m] primu[m] De orname[n]tis sacerdotu[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30750

Capitulum**P**rimum

ris coram deo in celesti patria sine omni carencia ⁊ defectu
Dives vero torquetur in inferno cū demonibus atq; dam-
natis sine fine in omni defectu et penuria. Quia rogavit
iā multis annis pro vna guttula aque ⁊ nō ē exaudit⁹ nec
in eternū exaudietur. Et sic ibunt hy in requiē sempiternā
Isti vero in suppliciu eternū. Momentaneum est vero qd
delectat. Sed heu sempiternū est qd cruciat qua in re colen-
te ac amantissime germane scribam tibi et omnibus alyis
sacerdotibus tibi equalibus sanā doctrinā fm quod mihi
dñs dederit. **O**rem⁹ dominū pro gracia sua explicit plog⁹
De ornamentis sacerdotum **C**a. primū

Quamini mundi estote vbi supra **I**bi pri-
mo sciendum qd clerici debent esse ornati orna-
mento duplici scilicet interiori et exteriori.
Ornamentū interi⁹ cōsistit in virtutibus in quibus debent
cōmunē populum precellere alyas vilissimi sunt. Quia vi-
lissim⁹ est qd p̄stancior. i. dignior est nisi ecia precellat alios
in sciencia ⁊ sanctitate. Et habetur. i. q. i. **V**ilissim⁹
ecia clerici pre alyis esse caritatiui compassiui humiles beni-
uoli patientes et cōtinētes pre omnibus hominibus. Et sic
nō soluz interius debent esse ornati virtutibus sed ecia exte-
rius tāq; lucerna super candelabrū posita lucere debent in
exemplū vniuersis. **E**xteri⁹ em̄ ornamentū cōsistit i bono
regimine sui ipsius debent em̄ clerici aures. oculos. linguam
et omnia mēbra corporis sui sub freno castitatis ⁊ modestie
exercere vt nō sint leues in moribus nec prouisi ad risum nec
curiosi nec verbosi nec in eis aliquid appareat qd cuiuscūq;
possit offendere aspectū. **S**ecundo exterior ornatu clerici
corū consistit in habitu decēti prout statuta synodalia edo-
cent scilicet vt deferant vestes nō in seissas vel regulatas ne-
q; varij coloris neq; rubeas neq; virides nec nisi lōgas nec
nimis breues. vt. c. Clerici. **E**xtra de vj. Et hon. clericorū

Non enim mundiciam vestium sed cordis a nobis deus requirit. Et ideo dicitur **L**anaminimundiestote **Isa. i.** **S**uper quibus verbis ait **Crisost.** **S**eruus dei non debet habere vestituz ad decorem visionis. neq; ad molliciez seu delectationem carnis. Sed ad tegumentuz nuditatis. **U**nde ait apostolus. **i. ad Thimotheu. vi.** **H**abentes vestitu et quibus regamur. **E**t non dicit quibus ornemur. his contenti sumus. **U**nde **Isaac abbas syrie** ait. **Q**ui diligit splendida indumenta. cogitationes humiles habere non potest. **Q**uia cor ex terrioribus figuracionib; confirmatur. **E**t clericus neq; in vestib; neq; in calciamentis debet decorem exteriorem seu ornatum pretere. **U**nde **xlj. di.** **C**lericus. **Q**uia secunduz **Gregoriu.** **N**emo vestimenta preciosa querit nisi ad inanes gloriam. **N**ec aliquis induit vestimenta preciosa. vbi ab hominibus videri non potest. **U**nde ille dives de quo in euangelio legitur **Lu. vi.** ut supra in prologo. ex nullis alijs causis damnatus est. nisi quia quotidie epulebatur splendide et induebat purpura et bysso. **E**t itco dicit apostolus. **N**on in veste preciosa. **E**t **Du. de scro victore** **T**anto quisq; interior polluit. quanto ad inanam gloriam exteri; ornatur. **Q**uia non nitor vestiu; sed splendor mouum ornat clericuz. et quanto exterior pulchritudo diligit. tanto interior minus ornat. **S**ed heu qd dicam in oppositu faciunt multi clerici. de quib; egregius doctor sacre theologie **petrus de pulta** in quoda ait sermoe que fecit in consilio **Constantiensi.** vbi inter cetera sic dicit. **I**ncedunt nonnulli clerici in vestib; indecenter figuratis et impudice videlicet quadriuarie vsq; ad nates aut ciguliu incis; ut palam pateat pccitas cruru; et fulgid; caligaru; color cu habasys corpib; ipsoz miro artificio curiosissime coaptatis. ymo quandoq; turpitu do nude carnis et cu manucis aptis latis et logis. ut poti; adistar vultez viderat volando i cetero q; more hoiz abulare. et paulo post sic ait. **T**ales ab hominatōes vos reuerēdissimi pccs aptis ocul; quotidie

Luc 1

Capitulū**P**rimū

cernitis. in foro in choro ymmo in vestris hospitijs et mensis astare et ministrare vobis et dissimulatis. **N**ā vestri sūt obedientes famuli nulla est vobis difficultas eos emendandi atque dicitis ipsis facite et faciunt. **P**rofecto dissimulando talia vobis ipsis testimoniū perhibetis. **Q**uia in eorum leuitatibus cōplacēciā habetis. **N**ec ille venerabilis doctor **M**os vero presbiteri pre omnibus alijs hominibus debet remus esse imitatores christi qui fuit deus et homo rex regum et dominus dominācium. **D**e quo nō legimus eum habuisse alia vestimēta nisi duas tunicas. **U**nā in cōsutile. **A**liam vero cōsutilem non camisas non palea nō capucium. aut mitram non bambasium non caligas et ultimo nō vsus est calcis. **M**i deus quā paucos habes imitatores benigne **J**esu. **I**te legitur etiā q̄ qui primus vtebatur purpura a fulmine est percussus et sic obiit. **E**xemplū **L**egimus etiā in miraculis q̄ quedā comitissa solummodo propter ornatū vestitiū sit dānata a quo nemo potuit eam retrahere. **P**ropter qd̄ factū virū interrogauit quedā alia mulier dicens. **D**omine quid valet mea confessio cū habitū superbū retineo et eum dimittere nolo. **Q**ui dixit. **N**ihil. **N**am nisi habeat homo firmissimū posseū omnia peccata strictissime vitare et precipue mortalia. **E**t omnes occasiones cunctorū peccatorū a se reicere beneficium absolucōnis omnium suorum criminum non cōsequitur. **Q**uia principallissimū est vera et stricta cōtricio in confessione salutifera. **D**ie mi frater redi ad cōscientiā tuā et cōstrata tua nimis preciosa et varia vestimenta. et quid faciat aurū et argētū in cingulis tuis. et eultellis. in pera. in colearibus. ciphis et multis alijs. **D**einde fulgida tue dalite indumēta et oim genitiuorū tuorū et cognosce. q̄ hec omnia sunt bona pauperū. et habe pre oculis tuis horā illā vltimā quando celestis ille pater familias dicit tibi. **R**edde rationē villicatōis tue. **N**ā vltimū nō poteris villicare. **E**t scias qd̄ sibi respōdeas.